

Protestantse gemeente te Haaksbergen-Buurse

2020

Teksten bij de symbolische schikkingen

Veertigdagentijd en Goede Week

Sta op!

In de Veertigdagentijd staan we stil bij het leven van Jezus en leven we toe naar Pasen, het feest van zijn opstanding uit de dood. Jezus riep: ‘Sta op!’ tegen zieken en mensen die lijden onder onrecht. Hij riep zelfs doden tot leven. En Hij gaf zelf zijn leven voor ons als ultieme daad van liefde. Niet het duister, maar de liefde overwon. Jezus geeft ons nieuwe hoop.

We mogen iedere dag weer opstaan uit alles wat ons neerdrukt. Als kerk zijn we een wereldwijde gemeenschap die het goede nieuws van Gods liefde hoort en deelt. Als volgers van Jezus mogen wij ons niet neerleggen bij gebrokenheid en voor de gemakkelijke weg kiezen. Daarom staan we op en komen we samen in actie. We bieden hoop en doen recht aan vluchtelingen, aan kinderen in de knel en aan iedereen die vast zit in armoede of moeilijke omstandigheden.

Wij geloven in delen. Deel mee, kom in beweging.

Sta op!

1e zondag Veertigdagentijd 1 maart 2020 (paars)

Mattheüs 4:1-5

Zondag Invocabit

Vandaag is het de eerste zondag van de Veertigdagentijd, zondag Invocabit. Dat is Latijn voor ‘Hij zal aanroepen’. Het komt uit Psalm 91, vers 15, waar staat: ‘Roepet hij mij aan, ik zal hem antwoorden’.

Mattheüs 4: 1-11 - Jezus in de woestijn

Jezus heeft net de Heilige Geest ontvangen en nu stuurt diezelfde Geest hem de woestijn in. Daar treft hij de duivel. Tot drie keer toe probeert de duivel hem te verleiden, maar zonder succes. Jezus wapent zich met teksten. In Gods Woord zit grote kracht, ook als je te maken krijgt met verleidingen.

Bij de schikking

Jezus voelt zich gedragen en beschermd door woorden. De kracht van woorden wordt ook gevonden in de stille woestijn.

In het midden van de stip zweeft een tulp. De vorm van de tulp doet denken aan gevouwen (biddende) handen. De tulp wordt beschermd en gedragen op vleugels door drie grote onbeschreven bladeren.

2e zondag Veertigdagentijd 8 maart 2020 (paars)

Mattheüs 17: 1-9

Zondag Reminiscere

Vandaag is het de tweede zondag van de veertigdagentijd, zondag Reminiscere genoemd. Dit Latijnse woord betekent ‘Gedenk’. Het komt uit Psalm 25, vers 6, waar staat: ‘Gedenk uw barmhartigheid, Heer’.

Jezus op de berg

Onze levensreis gaat soms door woestijnen van moeilijkheden en verdriet. Zo is het ook met Jezus’ reis naar Jeruzalem: er is kritiek en wantrouwen en hij voelt dat het nog erger zal worden. Maar dan is er een bijzonder moment op een berg: Jezus staat in stralend wit licht en Mozes en Elia voegen zich bij hem. Op hun woestijntochten hebben zij ook bijzondere ervaringen gehad op een berg: Mozes op de Sinaï, Elia op de Horeb. Zij hebben daar iets van God ervaren en kracht gekregen. Maar zij kregen daar ook een opdracht zodat zij op weg moesten. Jezus en zijn leerlingen ervaren op de berg iets van God. Petrus wil dat het zo blijft: hij wil tenten opzetten om op de berg, in dat stralende licht, te blijven. Maar het is de bedoeling dat Gods tent bij de mensen wordt opgezet, dat Gods licht en Gods liefde komen in de donkere dalen van de wereld. Jezus zegt: ‘Sta op’, en hij neemt hen mee, de berg af, om te werken aan hun opdracht. Hoe fijn het ook is in het stralende licht en in onze geloofsgemeenschap: wij moeten aan het werk en onze opdracht ligt buiten de veilige muren van de kerk. Maar het stralende licht mogen wij meenemen als bemoediging en inspiratie.

Bij de schikking

Rond de stip zijn grassen als stralen tussen het weefsel geplaatst. Samen vormen de stralen een stralenkrans rond een nog niet bloeiende hyacintenbol met een groen groepunt. Het licht is er al, maar voor een groot deel nog niet zichtbaar.

3e zondag Veertigdagentijd 15 maart 2020 (paars)

Johannes 4:5-26

Zondag Oculi

Vandaag is het de derde zondag in de Veertigdagentijd, zondag Oculi genoemd. Oculi is Latijn voor ‘ogen’. In Psalm 25, vers 10, staat: ‘Mijn ogen zijn bestendig op de Heer gericht’.

Jezus spreekt met Samaritaanse vrouw bij de bron

De Samaritaanse was Jezus liever niet tegengekomen. Ze komt op het heetst van de dag naar de put. In de hoop niemand te treffen. Ze heeft iets te verbergen. Jezus raakt die zere plek juist aan. Hij vraagt haar naar haar man. Zij wil liever over theologie en tradities praten. ‘Waar moet je eigenlijk bidden?’ Jezus zegt daar wel iets over, maar stoot door naar het pijnpunt in het leven van de vrouw. Naar waar ze zich voor schaamt. Ze heeft vijf mannen gehad en de zesde is haar man niet. Daar moet het over gaan. Wat maakt dat je aan het levende water, het echte leven, niet toekomt. Daar hunkert de vrouw juist naar. Ze snakt naar het volle, echte leven. Hoe krijgt ze daar deel aan? ‘Ik ben het levende water’, zegt Jezus. ‘Ik ben het, die met u spreekt’.

Bij de schikking

In de schikking staat het levende water centraal. Water waardoor wij als mensen kleur en geur mogen geven aan ons leven. In wit komen immers alle kleuren samen! De geur van jasmijn geeft ons zin in het leven, om in beweging te komen.

4e zondag Veertigdagentijd 22 maart 2020 (roze)

Johannes 9:1-13 en Johannes 9:26-39

Zondag Laetare

Laetare is Latijn voor ‘verheugen’ en is voor deze zondag ontleend aan Jesaja 66:10 waar staat: ‘Verheug u, o Jeruzalem’.

Oog voor de mensen om je heen

Jezus roept zijn leerlingen op om in navolging van Hem te laten zien wat dat betekent. Als van God gezonden mensen licht brengen in een duistere wereld. Jezus ziet de blindgeboren man en zendt hem naar Siloam. Daar ziet hij voor het eerst licht. Ziekte en handicaps beperken de mens om zelfstandig invulling te geven aan het leven. Zien wij wat dat voor hen betekent en hoe wij kunnen bijdragen aan verlichting? Of zijn wij blind voor de nood van de ander en lopen we hen voorbij? Een weekje vakantie doet iemand opleven. Maar dat geldt ook voor een bezoekje, spelletje of uitstapje. Jezus was bereid zijn handen vuil te maken! Maar zat de kracht van het wonder in dat papje van spuug en aarde? Of gebeurde het wonder toen de blindgeborene opstond en gehoor gaf aan Jezus' woord: Ga en was jezelf! Hoe dan ook - in hem werd het werk van God openbaar en konden mensen zien dat het onvoorstelbare aan hem was geschied. Onder de farizeën gaf dat verdeeldheid: kan deze Jezus van God komen als hij de sabbatsrust niet respecteert? Hun irritatie neemt nog toe als de genezen man hen de spiegel voor houdt. Ze jagen hem weg, maar dan wordt hij opnieuw gezien door Jezus. Meer nog dan de genezing van zijn blindheid wordt hem nu geschenken: het ware zicht op Jezus, de Mensenzoon - het licht voor de wereld!

Bij de schikking

De vierde zondag is feestelijker dan de drie voorafgaande zondagen. De teksten blikken al vooruit naar Pasen. Deze zondag staat ‘het zien’ centraal. De stip op de horizon is een oog geworden, een pupil waardoor alles zichtbaar wordt. Het weefsel van takken wordt bloeiend. De bloesems verkondigen de komende lente.

5e zondag Veertigdagentijd 29 maart 2020 (paars)

Johannes 11:1-4 en Johannes 11:17-44

Zondag Judica

Het Latijnse woord ‘Judica’ betekent ‘Oordeel, spreek recht’. In Psalm 43:1 staat: ‘Doe mij recht, o God’.

Lazarus staat op uit de dood

Het Johannesevangelie is raadselachtig en tegelijkertijd helder in zijn boodschap. Het doel is geen historisch verslag maar een leven gevende boodschap, en dat leven vinden we bij Jezus. Verschillende wondertekenen passeren de revue en de opwekking van Lazarus is het zevende teken in de rij. Wanneer Jezus bij Marta en Maria komt, lijkt Johannes de roverdeling tussen deze beide vrouwen om te draaien (vgl. Lucas 10:38-42). Het is Marta die Jezus opzoekt en een geloofsbelijdenis uitspreekt. Maria is degene die geroepen moet worden en begint met een verwijt. ‘Als u hier was geweest dan...’. De verschillende reacties van de vrouwen en de mensen om hen heen zijn herkenbaar wanneer we denken aan onze eigen rouwervaringen. Het gevoel dat God ver weg is, afwezig. De hoop wellicht dat hij wél iets kan betekenen. Het onbegrip dat we ook bij de joden zien: als hij de ogen van een blinde kan genezen, kan hij toch ook voorkomen dat iemand overlijdt? Maar ook die andere kant waarmee Johannes ons hoop en goede moed wil geven: Jezus lijkt misschien ver en onverschillig, maar hij is er (al is het op zijn tijd en niet de onze). Jezus is er in het verdriet en huult mee. Jezus is de opstanding en het leven.

Bij de schikking

“Gedragen worden door anderen” is het thema van deze schikking. Hoop hebben en houden op een betere toekomst. Met liefde naast elkaar staan. Daar gaan de bovenstaande teksten over. In de stip staat een rode roos (liefde, betrokkenheid, leven) die als het ware het warrige en onduidelijke leven ontstijgt. Gedragen door de onderlinge verbondenheid (klimop).

6e zondag Veertigdagentijd 5 april 2020 (paars)

Mattheüs 26:1-27, Mattheüs 26:66

Palmzondag

Vandaag is het Palmzondag (Palmarum). De kerk gedenkt de intocht van Jezus in Jeruzalem.

Jezus met kostbare olie gezalfd

De vrouw met de zalfolie staat in het midden. Wat zij doet is ingeklemd tussen het beraad in het paleis van Kajafas en het verraad van Judas. Dat zijn felle contrasten. Zo springt haar daad eruit. Wat zij doet en vooral wat Jezus erover zegt, is het centrum van dit Bijbelgedeelte. Er komt een vrouw naar Jezus toe met een albasten flesje met zeer kostbare olie bij zich en goot die uit over Zijn hoofd. De discipelen reageren geschockt. ‘Wat een verspilling’. Dit kan wel een jaarsalaris kosten. Jezus verdedigt de vrouw. Hij laat de vrouw opstaan en eert haar. Hij zet de zaak op scherp door Zichzelf naast de armen te zetten. Hij aan de ene kant, de armen tegenover Hem. Jezus zegt: Nu komt het Mij toe. Dat heeft te maken met het bijzondere moment. Armen zijn er altijd, Jezus nog maar enkele dagen. Op dit unieke moment moeten de armen plaatsmaken voor Hem. Jezus geeft een onverhoedse betekenis aan de zalving. Wordt Hij gezalfd zoals David tot koning of Aäron tot hogepriester? Nee, Jezus verbindt deze zalving met Zijn dood. Zalven wordt balsemen. Dat heeft de vrouw zo niet bedoeld. Zij zalfde alleen zijn hoofd. Maar Jezus breidt het uit. Hij zegt dat ze Zijn lichaam heeft gezalfd.

Bij de schikking

In de lezingen op Palmpasen staat de zalving centraal. Als symbolen gebruiken we allerlei verse kruiden die gebruikt kunnen worden bij een zalving. Een doek rond de beker verwijst naar de balseming.

Witte Donderdag 9 april 2020 (wit)

Johannes 13:1-30

Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen. - Johannes 13:15

Voetwassing

Jezus is in Jeruzalem voor het Pesach feest. De leerlingen gaan met elkaar eten, en Jezus wast dan de voeten van zijn leerlingen. Het wassen van de voeten van gasten liet zien hoe gastvrij iemand was. Door de stoffige wegen en de blote voeten in sandalen, was dit ook noodzakelijk. Het wassen van voeten, was een taak die normaal door slaven uitgevoerd werd. Jezus wil dat de leerlingen Hem navolgen. Het gaat erom dat iemand de minste wil zijn, en een ander wil dienen (zie ook Marcus 9:35). Dit is voor veel mensen niet een heel gemakkelijke houding, maar Jezus wil hierin een voorbeeld zijn.

Bij de schikking

In deze lezing staat het dienen centraal. Jezus kiest er voor om de ander te dienen. Dit doet hij door een nederige taak uit te voeren: het wassen van de voeten. Als symbool hiervoor gebruiken we viooltjes, een teer en klein bloemetje met een grootse uitstraling, en een droogdoek.

Goede Vrijdag 10 april 2020 (paars)

Johannes 18:1-19:42

Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: ‘Het is volbracht.’ Hij boog zijn hoofd en gaf de geest. - Johannes 19:30

Jezus is naar Golgotha gebracht en daar gekruisigd. Deze Romeinse straf was bijzonder zwaar en mensonterend.

Misschien vertellen de evangelisten daarom maar heel weinig over de kruisiging zelf. Wel vertellen ze hoe er met de dood van Jezus twee teksten uit de Schrift in vervulling gingen.

De eerste is dat mensen dobbelen over zijn kleren (Psalm 22:19). De tweede is de vraag om iets te drinken (Psalm 69:22). Als Jezus dan sterft, zegt hij: “Het is volbracht.” Hij heeft gedaan wat er moest gebeuren. Als u het evangelie volgens Marcus leest (Marcus 15:34-37), sprak Jezus deze woorden uit met een groot gevoel van eenzaamheid. Johannes zegt hier niets over. Wel vertelt Johannes hoe Jezus vlak voordat Hij sterft zijn moeder en een leerling elkaar met nieuwe ogen laat zien, alsof Hij hen op het hart drukt goed voor elkaar te zorgen.

Bij de schikking

Door de stip zijn drie rode kruisen zichtbaar, een verwijzing naar Golgotha. Op de tafel voor de schikking zijn wat dobbelstenen gegooid. Deze stenen herinneren aan het dobbelen op Golgotha.

Pasen 11 april 2020 (wit)

Johannes 20:1-18

Opstanding van Jezus

De eerste berichten over de opstanding zijn vol verwarring. Bij veel mensen leeft wel verlangen naar een leven na de dood. De hoop dat hun geliefden niet verloren zijn in het eindeloze niets. In Israël leefden er gemengde gedachten over de dood. De dood als einde, ‘de doden loven u niet, zij die in het graf zijn afgedaald verlaten zich niet op uw trouw’, bidt Hizkia in Jesaja 38. De opstanding als mogelijkheid: de Farizeën geloven erin, de Sadduceeën ontkennen het. En dan is er opeens het bericht over een leeg graf, de ontmoeting in de tuin. Jezus leeft, zichtbaar, tastbaar, herkenbaar. Hij is aanwezig, lijfelijk, met een verheerlijkt lichaam in een verheerlijkt bestaan, doorademd met Gods glorie en met herkenbare littekens. Zo breekt hij door in ons gesloten wereldbeeld. De schok is groot, maar de daaropvolgende vreugde niet te stuiten.

Bij de schikking

Net als in de lezingen bij de vierde zondag staat ook op eerste paasdag ‘het zien’ centraal. Jezus leeft, hij is zichtbaar, herkenbaar en tastbaar! Ook in deze schikking wordt de stip het oog, de pupil. Rond het oog ontstaat een krans van kleinere ‘ogen’: glazen flesjes met een kleine witte Gerbera. Het weefsel is levend geworden door de bloesemtakken.

